

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

In quibus beneficiis examen per concursum faciendum sit. §. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

S. V.

In quibus beneficiis examen per concursum faciendum sit.

- 1 In beneficiis parochialibus hoc examen faciendum est.
- 2 Cessat in beneficiis iuris patronatus laicalis.
- 3 Quid in beneficiis iuris patronatus mixtis.
- 4 Cessat in beneficiis resignatis in fauorem.
- 5 Item in beneficiis vacantibus ex causa permutationis.
- 6 Deinde in beneficiis unitis dignitati, aut canonicatui.
- 7 Item cum cura pertinet ad Ecclesiam cathedralem, vel collegiatam & per unum, vel plures administratur.
- 8 Item in beneficiis litigiosis, & quid si Pontifex noluerit colligantem subrogare?
- 9 Cessat concursus in beneficiis parochialibus monasterio subiectis.
- 10 Item cessat in vicariis perpetuis unitis Ecclesia, vel beneficio seculari.
- 11 Deinde in beneficiis regularibus, qua regularibus conferuntur.
- 12 Item cessat, esto hac beneficia secularibus commendentur.
- 13 Item in parochialibus exigui redditus.
- 14 Cessat concursus in parochialibus vacantibus ob non seruandam formam a concilio praescriptam.

Regula generalis est in beneficiis parochialibus hoc examen faciendum esse, siue beneficia sint de collatione ordinarii, siue sint reseruata, siue Pontifici affecta, siue cura Ecclesiae, vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures administratur, constat ex Trident. sess. 24. cap. 18. de reformar. Aduertendum tamen est, saepe Pontificem beneficia reseruata, seu affecta prouidere alique concursu, solo simplici examine ad curam animarum. Quod contingit, cum electus ab ordinario non vult personam iuxta a Pontifice beneficio impo- sitione consentire. Cum enim Pontifex supremum legislator sit, habeat que iustam causam dispensandi in lege concilij, exigentis concursum in parochialium prouisione, si de facto sine concursu aliquid conferat, legitima est eius collatio. Debet tamen generaliter saltem decreto concilij derogare Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. n. 116. Barbofa allegat. 60. n. 39.

Supradicta regula de concursu in prouisione parochialium faciendi plures patitur exceptiones. Prima, & praecipua est de beneficiis, quae sunt iuris patronatus laicorum: haec enim per concursum prouideri non debent: cum concilium loquens de iis beneficiis dixerit debere praesentatum a patrono examinari, & digno reposito ei beneficium conferri; tacite insinuans concursu oppositorum opus non esse, si tenent, & decem in facta congregatione referunt Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. n. 114. Aloysius Riccius praxi fori Ecclesiast. resolut. 358. num. 1. Lellius lib. in fine, cap. 34. dub. 12. num. 58. Et dub. 16. num. 81. Nicol. Garc. 9. part. de benefic. cap. 2. numer. 155. August. Barbofa de potest. Episc. allegat. num. 18. Et suprad. textu concilij, num. 14. Quod verum habeat casu quo vnus esset praesentatus, vel eius praesentatio omnibus aliis praetereunda esset. Tunc enim hic examinari debet caeteris exclusis, & idoneo reposito ei beneficium conferri. At si plures sint aequanimiter praesentati, examen faciendum est per concursum, vt Episcopus ex approbati eligat digniorem. Gonzalez num. 138. Garc. 256. Barbofa n. 2. Et in concilio, n. 34. Riccius num. 2. Et idem est, si iure deuoluto prouisio ad Episcopum pertinet, quia cessat patroni praesentatio, ob quam exam. per concursum non fit. Gonzalez in praxi, c. 66. n. 19. Garc. dicto c. 2. n. 157. Barbofa 3. p. alleg. 60. n. 18. n. 20.

Difficultas vero est, an cesset examen per concursum in beneficiis patronatus mixti laicalis, & Ecclesiastici, casu quo pars laicalis prauealeat in praesentatione; eo quod praecipua sit. Nam si non prauealeat, sed aequae patronatus laicus sit, ac Ecclesiasticus, clarum est, faciendum esse examen per concursum, cum talis patronatus Ecclesiasticus sit dicendus, praecipue illis in casibus, in quibus Ecclesiae, personaeque Ecclesiasticae prodesse potest, neque laicis nocere. At si pars laicalis prauealeat, dubium est, an examen per concursum cesset? Negat in hoc casu cessare concursum alii relatis Garcia 9. p. de benefic. 2. num. 278. Gonzalez gloss. 6. num. 135. Aloysius Riccius dec. 420. in prima edit. Et resolut. 357. n. 3. in secunda edit. Augustini Barbofa 3. p. alleg. 60. num. 27. Et in remissionibus concilij, n. 37. referantque sacram congregationem in hac verba decidisse, in collatione Ecclesiae parochialis, quae sit iuris patronatus parum Ecclesiae parum laici, seruanda forma est examinis per concursum, quam concilium praescribit in conferenda parochialis, quae in iuris patronatus sit mere Ecclesiastica. Idem dicendum est, quando patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicos, pro vna tantum ad Ecclesiasticum. Ratio vero huius decisionis est fauor Ecclesiae, vt hac via melius prouideri possit.

Verum haec sententia, etiam ob auctoritatem sacrae congregationis ampicenda sit, aliquam patitur difficultatem. Nam si Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars II.

pars laicalis in patronatu prauealeat, necessario ab ea praesentatus instituendus est, si idoneus fuerit repositus, iuxta sententiam concilij.

Quae ergo utilitas est, si in concursu cum praesentato a patrono, Ecclesiastico examinatur, cum hic praesentatus, etiam dignior, institui non possit? Adde etiam fauor Ecclesiae sit, examen fieri per concursum, vt hac via de digniori ministro prouideatur, etiam fauor Ecclesiae est patronis laici fauere, & praesentatum ab eis, modo dignus sit, instituire: quia hac via ad fundandas Ecclesias excitantur.

Secunda exceptio est de beneficiis resignatis in fauorem in manibus Pontificis, haec enim cum non sint alii, quam resignatis conferenda, intare non potest; & ita tenent, & a sacra congregatione decem referunt, Flamin. Paris. lib. 10. de resignat. quast. 7. a num. 13. Gonzalez gloss. 6. a num. 122. Garcia de benefic. 9. part. cap. 2. num. 157. Augustini Barbofa 3. p. de potest. Episc. alleg. 60. num. 11. & in concilio dec. 2. Aloysius Riccius in praxi fori Ecclesiast. dec. 416. in prima edit. Et in secunda resolut. 353. & alij apud ipsos. Neque obstant verba concilij praecipiens fieri examen per concursum in quibusvis beneficiis parochialibus vacantibus etiam per resignationem in curia. Quia loquitur de vacantibus per resignationem simplicem, & non in fauorem. Quae enim in fauorem resignantur, absolute non vacant, quousque resignatio fuerit acquisita, neque in illis interim apponitur vicarius, sed resignans, vt pote dominus administrat. Gonzalez n. 12. Barbofa n. 2. Riccius resolut. 371. vers. amplia quinto. Garc. c. 118.

Tertia exceptio est de beneficiis vacantibus ex causa permutationis, siue permutatio fiat parochialis cum parochiali, siue cum beneficio simplici. Quocumque modo fiat, examen per concursum necessarium non est ob praedictam rationem; quia alteri quam permutatorio acquiritur beneficium non potest, neque vacat quousque ei fuerit acquisitum. Garcia referens a sacra congregatione decem, 9. p. de benefic. cap. 2. num. 165. Riccius in praxi fori Ecclesiast. dec. 419. in prima edit. Et resolut. 357. in secunda edit. Barbofa alleg. 60. num. 23. Et suprad. loco concilij, num. 16. Et dec. 3. Verum etiam examen per concursum fieri non debeat, debet tamen relinquens simplex, & accipiens parochiale examinari a tribus saltem examinatorebus synodalibus. Et idem est, si permutaretur beneficium parochiale inferius cum parochiali longe maiori, & pluribus parochianis abundante, quia ex aptitudine prioris beneficii non inferitur aptitudo ad illud, quod de nouo haberetur. Garcia, Barbofa, & Riccius, supra.

Quarta exceptio a concursu est de parochialibus unitis perpetuo dignitati, aut canonicatui; quia neque dignitati aut canonicatui debetur concursus, vt de se constat, neque parochiali unitae, cum ratione vnionis naturam propriam amicitiae & qualitates illius cui vnitus acceperit, Gonzalez gloss. 6. n. 162. Et gloss. 5. 8. 7. num. 23. Garcia 9. part. de benefic. cap. 2. num. 193. Barbofa 3. part. alleg. 60. num. 24. 25. 26. Et in remissionibus concilij, circa med. Vnde dignitas, vel canonicatus, qui curam animarum antequam habet, nequaquam per examen concursus prouidetur; quia non est proprie beneficium parochiale Barbofa num. 28. & 29. Et in concilio. Gonzalez gloss. 6. num. 162. tametsi contrarium videatur sentire Garcia 9. part. de benefic. cap. 2. n. 189.

Sexto cessat concursus, cum cura pertinet Ecclesiam cathedralem, vel collegiatam, & per unum, vel plures siue promissive, siue alternative, & per hebdomadas administratur; quia ipsi administratores vere non sunt curati, neque ob obitum illorum cura vacat, cum penes Ecclesiam cathedralem, vel collegiatam remaneat: sic pluribus decisionibus comprobatur Garcia 9. part. de benefic. cap. 2. cum. 181. Gonzalez gloss. 6. n. 158. Augustini Barbofa 3. part. allegat. 60. num. 30. Riccius resolut. 358. vers. quarto, & alij apud ipsos. Neque obstant verba concilij, dicentis examen per concursum requiri in Ecclesiis parochialibus vacantibus; etiam si cura Ecclesiae vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures administratur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptiuis, in quibus consequitur Episcopus vni, vel pluribus coram animarum dare. Non inquam obstant: nam supradicta verba intelligenda sunt primo cum cura administratur per unum, vel plures in perpetuum, quorum interitum cura vacat, & de nouo prouidetur, secus vero cum cura illis committitur ad vitam amobilis; quia illorum interitum non vacat beneficium, & concilium agit de beneficiis vacantibus; ibi cum parochialis Ecclesia vniciat, &c. Secundo intelligenda sunt de parochialibus Ecclesiis quae sic proprie dicuntur, non de collegiatis, & cathedralibus, quae ob eorum dignitatem, nisi exprimentur, non debent intelligi vt habetur expressis, c. statuum de electione. in 6.

Septimo concursus cessat in beneficiis litigiosis: nam durante lite beneficium non vacat, nec prouideri potest: cap. 1. & 2. vt lite pendente, element. prima, eodem tit. Sed concilium loquitur de parochialibus vacantibus, & quae facto examine prouideri debent. Ergo Gonzalez ad reg. Cancellar. gloss. 6. a n. 242. Flamin. de resignat. l. 2. q. 3. n. 97. Riccius resolut. 355. vers. tertio August. Barbofa 3. p. allegat. 60. n. 37.

Verum si summus Pontifex noluerit colligantem subrogare, vel ius demortui in alium transferre, affirmat Garcia 9. part. de benef. cap. 2. n. 170. locum esse concursus, & sic decum esse à sacra concilii congregatione; tamen electo, & iudicato magis idoneo collatio facienda non fit, sed expectandus finis litis, vel recurrendum ad Papam: & licet intra quadrimestre non recurratur, non obinde fit deuolutio; quia parochialis ratione litis non erat Pontifici reseruata, Ceterum hoc dictum Garcia mihi non probatur: nam vt bene Gonzalez supradicto loco, arguit: concilium de prouisione beneficii, non de subrogatione loquitur. At durante lite, et ipsemet Garcia facitur, non est locus prouisioni, sed solum subrogationi. Ergo examen concursus ad prouisionem ordinatum non potest in beneficio litigioso locum habere. Præterea ex constitutione Pij V. sepè relata, constat factò examine parochiarum, quarum collatio ad Episcopum pertinere, debet intra semestre fieri, pertinentium vero ad alios debere electionem dignioris intra quadrimestre fieri, illique significari: sed ipsemet Garcia concedit, & bene; in parochialibus litigiosis non posse electo beneficium ab ordinario concedi, neque obligatum esse electionem Pontifici intra quadrimestre significare. Ergo signum electi, concilium non intendisse in iis litigiosis concursum fieri. Neque obstat decisio sacre congregationi, quæ debet intelligi de litigio, non super beneficio, sed super ius præsentandi ad illud iuxta decisionem relatum ab ipso. Garc. dicto cap. 2. n. 159. quod litigium non impedit ordinarij examen, & prouisionem, si sit in possessione examinandi, & conferendi, quia non propriè facit beneficium litigiosum, cum non sit lis inter ipsos beneficiarios.

9 Octauo cessat concursus in beneficiis parochialibus monasterio subiectis, seu annexis, vel de eius mensa; tamen si per seculares, & vicarios perpetuos administrantur; quia in iis beneficiis monasterium nominat æque ac patronus laicus & Episcopo competit sine concursu nominatum approbare, vel reprobare, vt optime tradit Rota apud Farinac. in nouissimis tom. 1. de decis. 102. Gonzal. gloss. 6. n. 162. Garcia 9. part. de benef. c. 2. n. 197. Barbosa 3. p. de potest. episc. alleg. 90. n. 31. & colligitur clarè ex c. 1. de capellis monach.

10 Nono cessat concursus in vicariis perpetuis vniuersitatis Ecclesie, vel beneficio seculari, quia ratione vniuersitatis ritulus extinguitur, & vicario non competit propriè cura, sed rectori Ecclesie, beneficii, cui est vicaria vnita. Secus vero dicendum esset, cum vicaria perpetua per se esset, & vicarius non solum exercitium, sed habitum curæ haberet: sic alijs relatis Garcia 9. part. de benef. c. 2. à num. 289. Riccius praxi fori Ecclesiast. resol. 358. n. 1. vers. secundo. Barbosa allegat. 60. num. 32. Signum autem ad cognoscendum in vicariatum translatam esse omnem curam, tam quoad actum, quam quoad habitum, est, si vicario omnes beneficii fructus applicati sint, tamen si sub onere soluendi pensionem, & contra dicendum est, si fructus beneficii alteri sint applicati, & vicario datur pensio. Vide Rotam apud Farinac. in nouissimis tom. 2. p. d. decis. 710.

11 Decimo cessat concursus in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferuntur. Tum quia hæc non solent in perpetuum concedi, sed solum ad tempus. Tum quia ad nominationem monasterij conferuntur: sic tenent, & decumque referunt Gonzalez gloss. 6. n. 162. Garcia 9. part. de benef. c. 2. n. 197. Aloysius Riccius praxi fori Ecclesiast. decis. 421. in 1. dit. & resol. 358. in 2. edit. Barbosa de potest. episc. allegat. 60. n. 33.

12 Undecimo cessat concursus, etiam si supradicta beneficia regularia solita sint secularibus commendari ob eandem rationem: & tradit decum à sacra congregatione, Garc. supra n. 199. Barbosa n. 34. & in declarac. conel. ad dictum c. 18. vers. octauo.

13 Duodecimo cessat concursus, si parochialis adeo ex qui redditus fuerit, vt totius huius examinationis operam non ferat: aut nemo sit qui se examini per concursum querat subiacere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiantur, faciliè grauioribus rixæ, ac tumultus possint excitari. Quia tali casu potest ordinari, si pro sua conscientia, cum deputatorum consilio, ita expedire arbitretur, hæc forma concursus omnia aliud examen, ceteris tamen seruatis, adhibere: sic concilium dicto cap. 18. in fine. Gonzalez gloss. 6. n. 139. Aloysius Riccius resol. 358. in fine. Barbosa 3. p. alleg. 60. n. 38.

14 Decimo tertio cessat concursus in parochialibus; in quibus seruatus non est ordo examini, & aliorum, quæ à concilio dicta s. 24. c. 18. de reform. præscribuntur. Quia ratione huius negligentie Pontifici reseruatur, ita vt Episcopus, & Archiepiscopus non se possint intromittere in eorum collatione, etiam si aliàs beneficia de ipsorum collatione essentissimo nec possint examen præterire tanquam de alijs reseruatis, quia non solum quoad collationem, sed etiam quoad examè Pontifici deuoluuntur, illique sunt reseruata: constat ex constitutione Pij V. 32. sepè relata & notauit Gonz gl. 6. n. 124. Quod si ad alios præter Episcopum, seu Archiepiscopum, quibus examen facere competeat, collatio beneficiorum pertinet, poterunt, omnia forma huius examinis beneficia conferre: quia absque sua culpa non debent potestate conferendi priuari, colligitur ex di-

cta constitutione, vers. seu eorum, quibus ius conferendi, & notauit Gonzalez sup. num. 126. Garcia de benef. 9. part. c. 2. num. 152.

S. VI.

Qualiter factò examine electio, collatio, seu institutio beneficiorum parochialium facienda sit.

- 1 Quid statuerit concilium.
- 2 An reperitis pluribus æque dignis possit Episcopus eligere quem maluerit, vel an electio remittenda sit collatori? Verus est Episcopo competere.
- 3 Idem est seruandum in beneficiis patronatus Ecclesiastici, si institutio ab alio quam ab Episcopo est facienda.
- 4 Si patronatus Ecclesiasticus minus dignum eligat, non tenetur Episcopus eum instituire. Subiicitur, si clare constet, quod ante sententiam non est præsumendum.
- 5 Quid dicendum, cum electio non sit facta legitime, prouisione Apostolica subsistet? Negatiue est respondendum.
- 6 Qualiter tibi prouidere poteris, si ab examinatorebus in reprobatione, vel ab ordinario in electione te sentias grauari? A relatione examinatorebus in beneficiis parochialibus nulla datur deuolutio, aut appellatio.
- 7 A relatione examinatorebus in beneficiis simplicibus datur appellatio, deuolutiua & suspensiua.
- 8 Interdicta est appellatio à relatione examinatorebus in parochialibus, quæ per concursum prouidentur.
- 9 Ab electione mala ordinarij dari appellatio deuolutiua potest.
- 10 Quid faciendum, cum causa deuoluta est ad superiorem?

1 IN beneficiis à iure patronatus exemptis electio dignioris Episcopo competit, cui ipse, vel alius ad quem collatio pertinet, conferre beneficium debet. Si vero iuris patronatus Ecclesiastici fuerit, & institutio ad Episcopum, & non alium pertinet, is quem patronatus digniorum inter probatos ab examinatorebus iudicabit, Episcopo præsentare tenetur, vt ab eo instituat: cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo erit facienda, tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet ad quem institutio spectat. Quod si ius patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis examinari, & non nisi idoneus reprobatus fuerit admitti. Neque cuiquam alicui, quam vis prædictis examinatis, & ab examinatorebus approbatus, iuxta supradictam regulam de Ecclesia prouideatur, nec prædictorum examinatorebus relationem, quominus executionem habeat, illa deuolutio, aut appellatio etiam ad sedem apostolicam, sine eiusdem sedis legatos aut vicelegatos, aut nuntios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita impediatur, aut suspendatur. Alias prouisiones omnes, seu institutiones præter supradictam formam sacre subreptitiue esse censentur, non obstantibus, &c. Sic concilium Trident. sess. 24. cap. 18. de reformac. cuius decretum Pius V. in sua dicta constituit. 32. quæ incipit in conferendis, confirmat, & approbat, additque eas prouisiones, sibi sedique Apostolicæ, seu eius, quibus ius conferendi competit, reseruare. Ex quibus verbum manifestè constat in beneficiis exemptis à patronatu Episcopo competere ex approbatis eligere digniorem, cui ipse, vel Pontifex, vel alius ad quem de iure collatio pertinet, debet beneficium conferre.

2 Dubium tamen est; an reperitis pluribus æque idoneis possit Episcopus vnus ex illis eligere, cui sit necessario collatio facienda, vel potius debeat collatori omnes illos proponere, vt ipse qui maluerit conferat? Videtur collatori hoc remittendum esse; quia Episcopo solum conceditur à concilio, vt ex approbatis eligat digniorem. Ergo si plures reperiantur æque digni, illos debet Episcopus eligere. Alias non electio iuriam facit reiectis, cum reiciantur ab electione vt minus digni, cum tamen non sint, & electus eligatur vt dignior, cum tamen omnibus dignior non sit. Fauetque huic modo dicendi congregatio concilij, prout refert Garcia 9. part. de benef. c. 2. n. 149. ibi; ordinarij debet eligere magis idoneos, ac postea Abbati relinquere, vt ex electis qui maluerit curam conferat. Espedo verbum, debet eligere magis idoneos, quasi iudicans non esse, in potestate ordinarij vnus eligere, cum plures magis idonei reperiantur.

Cæterum tenendum est cum ipso Garcia dicta 9. part. de benef. cap. 2. num. 150. posse Episcopum eligere ex duobus æque idoneis, qui sibi placuerit. Et ratio videtur manifesta; quia Episcopo competit electio illius, cui beneficium est conferendum: sed beneficium duobus conferri non potest, sed vni tantum. Ergo huius electio Episcopo competit. Ergo data paritate duorum penes Episcopum erit eligere, quem maluerit. Neque qui eligatur, vt dignior possit, sed negatiue, hoc est, quo nullus alius dignior sit. Quod si aliquando plures æque idonei reperiantur, & Episcopus omnes illos eligat, penes collatorem erit conferre.